

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CXLIII. Differentia 14. Laicus iudex in civili causa secundum leges alium
iudicem laicum substituere potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

extendit, nec ut extendatur, partes effice-
re possunt. Quod autem *Ioann. Bapti-*
sta à s. Blasio dicit jurisdictionem ordina-
rii iudicis secundum Canones de perso-
na in personam fieri, non aliter verum
est, quam si accedat licentia proprii E-
piscopi. *c. significasti. De foro comp.* Clerici
in iudicem non suum, nisi forte sit per-
sona Ecclesiastica, & Episcopi diocesani
voluntas accedat, consentire non pos-
sunt. Irrita proinde est eiusmodi proro-

gatio clerici in iudicem non suum, puta-
vi consensus ipsius arbitrarij; non verò
si illa eis compereret ex dispositione ju-
ris, ex qua forum quisque sortitur ratio-
ne contractus. *l. heres absens. s. proinde. ff.*
De iudic. Vnde *Socinus Regulam 160.*
sumpsit. Forum in loco contractus quis
regulariter sortitur. Quæ confirmatur ex
textu *cap. fin. De foro comp. Azo in sum. 11.*
De iurisd. omn. iud. Barbof. in. c. P. & G.
De off. deleg. n. 4.

XIV.

DIFFERENTIA 14.

Laicus iudex in civili causa secundum leges alium iudicem laicum
substituere potest. *l. 1. & 2. ff. De iudic.* Clericis idem Canones
non permittunt. *c. si diligenti. De foro comp. Galvan. 87.*

Decian. l. 2. c. 22. num. 3. & 7.

In c. citat. Archiepiscopum Pisanum
docet *Innocentius III.* licitum non esse
clerico etiam in temporalibus causis ju-
ri suo renuntiare, & laicum iudicem
substituere. Sic enim in Milevitano &
Carthaginensi Concilio definitum esse.
Igitur non solum inviti, sed etiam volun-
tarij clerici pacisci non possunt, ut sæcu-
laria iudicia subeant, cum non sit illo-
rum de immunitate beneficium persona-
le, cui renuntiare valeant, sed potius to-
ti Collegio Ecclesiastico concessum &
publicè indultum. *c. significasti. & ibi*
Glossa De fo. compet. Panorm. num. 1. in
l. placuit. II. q. 1. Adde, quod præjudi-
carent, Episcopo suo, sine cuius assen-
su non possunt alium iudicem eligere.
c. Clericum. II. q. 1. & c. Non liceat. 3. q. 6.
II. Laicis è contra permittitur in a-

lium iudicem consentire iuxta *l. 1. &*
2. ff. De iud. sed in civilibus negotijs
tantum. *l. in criminali. C. de iurisd. omn.*
iud. Imò generaliter omnibus concedi-
tur, quando privilegium fori principaliter
concernit favorem renunciantis, non
verò si etiam favorem superioris respi-
ciat. Tunc enim absque illius consensu
substitutio facta non valet. Cuius rei mi-
nimè obscura ratio est, quia agitur de
præiudicio superioris, cuius subditi alio-
no iudici subduntur, Sic enim iurisdictio-
ne sua, quam dando exemptionem non
vult minui, excideret alio independentem
subditos exercente. *Panorm. in c. Cum*
tempore. De arb. Ea propter nec vasa-
lus in alterius iurisdictionem tacitè vel
expressè consentire potest: & si fecerit,
actus

actus pro nullo habetur, & dominus statim auocare poterit. *c. Imperialem. §. preterea si inter. De prohib. feudi per Freder. Bartol. lason. ibid. Andr. Gaill. l. I. obseru. 40. n. 7.*

III. Ex dictis patet, quàm aliena sit à præscripto Canonum *Soti De iust. l. 5. Q. 4. art. 1. & Sayri in clave reg. l. 12. c. 7.* opinio in causâ temporali clericos posse sibi laicos iudices eligere, quorum iudicio parere teneantur, eò quòd privilegio suo renuntiare cuilibet permissum sit. Nam ut supra diximus, privilegium fori non est particularium personarum, sed totius ordinis clericalis.

Melior est & iuri sacro gratior opinio *Decian. est l. 4. c. 9 n. 1.* clericos à laico iudice non iudicari, sed tantum ab ecclesiastico. *c. I. & c. si diligenti de for. comp.* Sunt enim exempti prorsus à iurisdictione laica, etiam ipsius impera-

toris, quia sapiunt rem spiritualem, ex quo corpus & animam deputarunt servitio divino, & asseripti sunt in sortem dominicam. *Cui porcio 12. q. 1. c. in illa & c. placuit 11. Q. I. Glossa in c. Quamquam. de Cens. in 6. Zypheus l. 1. de iura. d. et. eccles. c. 8. n. 10.*

IV. Nec audienti sunt, qui clericum à laico coram laico iudice convenire, posse contendunt, quamvis per consuetudinem Camera spineti fieri solet. *Mynsingero teste Censur. 1. obser. 21. n. 1.* Non enim iure aliquo, sed libitu agunt, ad fori sui cumulandam auctoritatem prodesse existimantes. Clara & indubitata sententia est. *c. De foro comp. nullus iudicium ullum clericum absque permissu Pontificis per se distringat, aut condemnare presumat. Quod si fecerit, ab Ecclesia Dei sit sequestratus, quousque reatum suum cognoscatur, emendet supra Diff. V. VIII.*

XV.

DIFFERENTIA 15.

Iure canonico causâ civilis etiam ardua, puta 300. aureor delegari potest absque aliâ iustâ causâ, dummodò iudex non querat exonerare se malitiosè *c. Pastoralis. De off. dele. secus Iure civili. l. placet ut iudicibus. C. De pedan. iudic. Io. Bapt. à S. Blasio 168. Bartol. 174.*

DElegare in materia iudiciorum est iurisdictionem suam alteri committere delegatus, cui causâ committitur terminanda, vel exequenda, vices delegantis representans, & nihil proprium habens *l. 1. ff. de offic. eius. cui mand. q. in iud. arduum dicimus, quòd difficile est, & molestum, ut causâ capitalis, vel gemina. Menoch. De arb. Casu 110. n. 5. Bartolus arduam vocat, quæ 300. aureo-*